

Uppföljande granskning av intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar (2020)

Svenljunga kommun

Revisionsrapport
Mars 2025

*Rebecka Äremann
Fadi Wehbe*

Innehållsförteckning

1.	Inledning	3
2.	Granskningsresultat	5
3.	Revisionell bedömning	13

1

Inledning

Inledning

Bakgrund

Revisorerna i Svenljunga kommun granskar årligen delårsbokslut och årsredovisning, samt genomför fördjupade granskningar utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. De granskningar som revisionen genomför innehåller ofta förslag på åtgärder som bör genomföras. Dessa åtgärder varierar i omfattning och därmed också i tid för genomförande. En viktig del av revisionens arbete är därför att följa upp tidigare genomförda granskningar för att se om åtgärder vidtagits med anledning av dessa och om den granskade organisationen beaktat noterade brister, synpunkter och förslag.

Enligt SKR:s styrdokument *God revisionssed i kommunal verksamhet* påtalas även vikten av att följa upp de granskningar revisorerna gjort under året. Genom att regelbundet följa upp genomförda granskningar ges svar på om åtgärder med anledning av revisorernas kritik och rekommendationer har tagits i beaktande. SKR skriver vidare att uppföljningen kan genomföras som en särskild granskningsinsats med skriftlig rapport. Uppföljningen ger också underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning, och blir därmed en grund för riskanalysen inför kommande års revisionsplanering.

Revisorerna har utifrån risk och väsentlighet beslutat om att genomföra en uppföljande granskning utifrån granskning intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsutbetalningar .

Syfte och frågeställningar

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och de åtgärdsförslag som lämnats i genomförd granskning.

Granskningen har sin utgångspunkt i följande revisionsfrågor:

- Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av kommunstyrelsen?
- Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Avgränsning

Granskningen avser uppföljning av Granskning intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar.

Metod

Genomgång av revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder som angetts i lämnade revisionsrapporter och tillhörande missivbrev, samt genomgång och granskning av yttranden som revisorerna erhållit.

Inhämtande av lägesbeskrivningar för respektive granskning genom intervjuer med berörda tjänstemän. Inhämtande av kompletterande underlag för granskning och verifiering av genomförda åtgärder och utveckling samt övrig materialinsamling nödvändig för att fånga statusen för respektive granskning.

Granskningen har skett genom:

- Utskick av frågor till förvaltningen samt genomgång av svar.
- Dokumentanalys och genomgång av relevanta protokoll, beslut och handlingar.
- Kompletterande intervjuer har skett med relevanta tjänstepersoner samt sakavstämmts.

2

Granskningsresultat

Granskning av intern kontroll avseende hantering av leverantörsregister och leverantörsbetalningar (2020)

I juni år 2020 genomförde PwC en granskning av de interna kontrollerna relaterade till hanteringen av leverantörsregistret och leverantörsbetalningar för Svenljunga kommun.

Granskningen syfte var att bedöma om kommunstyrelsen upprätthöll tillräckliga interna kontroller över dessa processer. Revisionen fokuserade på flera nyckelområden, inklusive förekomsten av rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer, övervakning av ändringar i fasta data, säkerställande av leverantörsregistrets fullständighet, upprätthållande av en aktuell behörighetslista samt säkerställande av att leverantörsfakturer betalas i tid.

Revisionen visade att även om vissa kontroller fanns på plats, fanns det även områden som behövde förbättras för att säkerställa starka interna kontroller.

- Undersök möjligheten att genomföra kontroll av leverantör innan inköp över ett visst belopp från icke-ramavtalsupphandlade leverantörer, istället för att kontrollerna genomförs först när faktura ankommer.
- Se över möjligheten att införa en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och innehåller korrekt data.
- Se över möjligheten att införa en rutin för genomgång av förändringslogg i leverantörsregistret för att minimera risken för felaktiga ändringar av fast data.
- Säkerställ att kommunen har ett uppdaterat attestreglemente som definierar
- erforderliga kriterier för kontroll och attest av kommunens ekonomiska transaktioner.

Har revisorernas synpunkter och förslag till åtgärder besvarats av kommunstyrelsen?

Lämnade rekommendationer från granskningen år 2020

Rekommendation 1

- *Undersök möjligheten att genomföra kontroll av leverantör innan inköp över ett visst belopp från icke-ramavtalsupphandlade leverantörer, istället för att kontrollerna genomförs först när faktura ankommer*

Rekommendation 2

- *Se över möjligheten att införa en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och innehåller korrekt data*

Rekommendation 3

- *Se över möjligheten att införa en rutin för genomgång av förändringslogg i leverantörsregistret för att minimera risken för felaktiga ändringar av fast data.*

Rekommendation 4

- *Säkerställ att kommunen har ett uppdaterat attestreglemente som definierar erforderliga kriterier för kontroll och attest av kommunens ekonomiska transaktioner.*

Iakttagelser

Den 9 november år 2020 §191 beslutade kommunstyrelsen om åtgärder som svar på lämnade rekommendationer från granskningen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar. Synpunkterna som då gavs gällande rekommenderade åtgärder var:

Svar på rekommendation 1

- I vår rutin för direktupphandling anges att inköp över 100 tkr måste konkurrenssättas. Kommunstyrelsen uppdrar till ekonomienheten att i denna rutin tydliggöra att kontroll av leverantör ska göras i samband med direktupphandlingen, det vill säga innan inköp.

Svar på rekommendation 2

- Möjligheten finns att köpa en tjänst för rensning av inaktuella leverantörer. Vi anser inte att detta behöver kontrolleras vid inläsning av faktura samt vid betalning. Om vi skulle radera i vårt leverantörsregister kommer vi att förlora historik. När den automatiska kontrollen görs och det eventuellt finns felaktigheter så går vi in manuellt och spärrar leverantören i systemet.

Svar på rekommendation 3

- Vid behov finns möjligheten i Vismas program att gå in och kontrollera loggar över de ändringar/rättelser som har gjorts i leverantörsregistret. Vetskapen om denna funktion fanns inte vid granskningstiden. Kommunstyrelsen uppdrar till ekonomienheten att se över möjligheten att ta med stickprovskontroller av förändringar i leverantörsregistret som en del i ekonomienhetens interna kontrollplan 2021.

Svar på rekommendation 4

Revidering av attestreglementet pågår och behandlas på kommunfullmäktige i november.

Svar på revisionsfråga: Ja, revisionens synpunkter och förslag om åtgärder har besvarats av kommunstyrelsen vid mötet 2020-11-09

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Rekommendation 1

Undersök möjligheten att genomföra kontroll av leverantör innan inköp över ett visst belopp från icke-ramavtalsupphandlade leverantörer, istället för att kontrollerna genomförs först när faktura ankommer.

Enligt den tidigare granskningen har kommunen etablerade rutiner för initial och löpande kontroll av leverantörer, där en extern tjänst vid namn Inyett används för att genomföra seriositetskontroller.

Trots detta fanns det fall där leverantörer på varningslistor fortfarande fanns i registret, vilket indikerade på behovet av striktare kontroller.

Kommunstyrelsens svar om åtgärdens utförande är att man i sina rutin för direktupphandling anger att inköp över 100 tkr måste konkurrensutsättas. Kommunstyrelsen gav ekonomienheten i uppdrag att i rutinen för direktupphandling tydliggöra att kontroll av leverantör ska göras i samband med upphandlingen, det vill säga innan inköp.

Enligt uppgifter reviderades sedan rutinen för direktupphandling år 2020. Revideringen innebar då, utöver kravet om att inköp över 100 tkr ska konkurrensutsättas, ett krav om att kontrollera leverantören genom att framför allt även kontrollera existensen av leverantörers F-skattsedel. F-skattsedeln skickas sedan vidare till upphandlaren för att ingå i inköpsinformationen.

F-skattsedeln skickas även till ekonomiavdelningen för att diarieföras. Man har även begränsat behörigheten för direktupphandlingar till framförallt budgetansvariga chefer, men som också har möjlighet att delegera uppgiften vidare.

Bedömning

Det framgick i granskningen att leverantörer på varningslistor fortfarande fanns med i registret, vilket indikerade på behovet av striktare kontroller.

Åtgärderna som beslutats är däremot i linje med vad revisionen rekommenderade då man infört beloppsgränsen vid direktupphandlingar om 100 tkr, samt att man numera gör en rutinfast kontroll av leverantören mot en F-skattsedel. Enligt beslut ska även ett skärmsklipp tas på kontrollen för att skickas vidare för sparande i inköpsinformationen, i dagsläget görs inte detta då man har nöjt sig med F-skattsedeln.

Vår bedömning är därför att rekommendationen i huvudsak åtgärdats.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

Rekommendation 2

Se över möjligheten att införa en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och innehåller korrekt data.

Granskningen av leverantörsregistret identifierade dubletter och föråldrade uppgifter i leverantörsregistret, såsom inaktiva bankkonton och saknade skatteuppgifter.

Avsaknaden av en rutin för regelbundna uppdateringar av leverantörsregistret ansågs vara en stor bidragare till problemet, vilket utgör en risk för kommunens finansiella verksamhet.

Som svar på rekommendationen från kommunstyrelsen var att det vid behov finns möjligheten i Vismas program att gå in och kontrollera loggar över de ändringar/rättelser som har gjorts i leverantörsregistret. Man svarar att vetskapen om denna funktion inte fanns vid granskningstillfället.

Kommunstyrelsen gav ekonomienheten i uppdrag att se över möjligheten att ta med stickprovskontroller av förändringar i leverantörsregistret som en del i ekonomienhetens interna kontrollplan 2021.

Enligt uppgifter står man nu inför ett byte till ny levreskontra, där man i samband med bytet kommer att se över alla leverantörer. En förbättring i det nya systemet är att en kontroll på leverantörer görs på både bankgironummer och organisationsnumret. Detta är alltså en ny kontroll som inte funnits tidigare. Man gör i dagsläget regelbundna kontroller av leverantörsregistret, där det uttrycks vara populärt att använda sig utav factoringbolag som spärrar gamla fakturor samt upptäckt av bluffakturor.

Nya leverantörer kontrolleras mot Inyett innan de registreras, en till fördel med detta sägs vara att samtliga fakturor ligger kvar för goda möjligheter till uppföljning. Det uttrycks i dagsläget vara svårt för både felaktiga- och bluffakturor att läcka igenom kontrollerna då man det är ett par år sedan som en bluffaktura gått igenom, vidare åtgärder gjorde att man fick tillbaka sina pengar.

Bedömning

Vår granskning har visat att åtgärder tagits av kommunstyrelsen genom uppdraget till ekonomienheten om att se över möjligheten att ta med stickprovskontroller av förändringarna i leverantörsregistret som en del i ekonomienhetens intern kontrollplan 2021.

Direkta åtgärder som tagits i verksamheten visar på införande av ny kontroll vid registrering av nya leverantörer samt regelbundna kontroller av leverantörsregistret i det kommande bytet av Leverantörsregistret . Vi ser positiv på den kommande förändringen av leverantörsregistret där en ny genomgång av samtliga leverantörer kommer genomföras.

Vår bedömning är därför att rekommendationen i huvudsak åtgärdats.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

Iakttagelser

Rekommendation 3

Se över möjligheten att införa en rutin för genomgång av förändringslogg i leverantörsregistret för att minimera risken för felaktiga ändringar av fast data.

I granskningen från år 2020 framkom det att endast två behöriga personer kunde göra ändringar i leverantörsregistret, samt att alla ändringar i registret loggas.

Det saknades däremot en systematisk analys av dessa loggar, vilket kan leda till oupptäckta fel eller obehöriga ändringar.

Regelbundna granskningar av ändringsloggar rekommenderades därför i syfte att minimera riskerna.

Som svar på rekommendationen från kommunstyrelsen var att det vid behov finns möjligheten i Vismas program att gå in och kontrollera loggar över de ändringar/rättelser som har gjorts i leverantörsregistret.

Man svarar att vetskapen om denna funktion inte fanns vid granskningstillfället.

Kommunstyrelsen uppdrog ekonomienheten att se över möjligheten att ta med stickprovskontroller av förändringar i leverantörsregistret som en del i ekonomienhetens interna kontrollplan 2021.

Enligt uppgifter har systemet haft svårlästa loggar som hämmar möjligheterna till uppföljning och kontroll. I respektive förvaltnings (ner till enhetsnivå) internkontroll brukar det göras en översyn på vad som är värt att titta på baserat på ett bruttomaterial där kontroll över leverantörsregistret och loggarna ska kontrolleras. I dagsläget är det endast 3 personer som har fri behörighet i systemet.

I arbetet analyseras potentiella konsekvenser enligt vad som sägs vara en klassisk modellen. Modellen kom däremot inte med i den interna kontrollplanen från politiken, därmed gjordes aldrig någon riktig kontroll.

Man har själva heller inte antagit modellen, vilket man haft möjlighet att göra.

Det finns förhoppningar om att det nya systemet för levreskontran ska ha mer lättlästa loggar för möjligheten till smidigare och effektiva uppföljningar.

Bedömning

Det har framgått i vår granskning att kommunstyrelsen uppdrog ekonomienheten att se över möjligheten att ta med stickprovskontroller av förändringar i leverantörsregistret som en del i ekonomienhetens interna kontrollplan 2021.

Det framgår däremot inte en rutin för genomgång av systemets loggar. Då det nuvarande systemet anses innehålla svårlästa loggar framgår det att uppföljning och kontroll av dessa anses vara svårt. Samtidigt framgår det att kontrollen till viss del har gjort genom en modell där man på enhetsnivå analyserat potentiella konsekvenser som i sin tur leder till kontroller av utvalda loggar i systemet.

Det framgick också att modellen inte har antagits i det senaste årets intern kontrollplan.

Vår bedömning blir därför att rekommendationen om rutin för genomgång av förändringsloggar i leverantörsreskontran inte åtgärdats utan kvarstår.

Har synpunkterna och förslagen åtgärdats?

lakttagelser

Rekommendation 4

Säkerställ att kommunen har ett uppdaterat attestreglemente som definierar erforderliga kriterier för kontroll och attest av kommunens ekonomiska transaktioner.

Granskning visade att kommunens attestreglemente var utdaterat då den senast uppdaterades år 1995.

Det fanns även avvikelser i attesteringsprocessen, där vissa attestanter saknade korrekt utfärdade attesträttigheter.

Det rekommenderades därför att uppdatera attestreglementet och säkerställa att alla attestanter har korrekt utfärdade rättigheter för att upprätthålla en adekvat intern kontroll över finansiella transaktioner.

Kommunstyrelsens svar på rekommendationen var att revidering av attestreglementet pågår och skulle behandlas på kommunfullmäktige i november 2020.

Enligt uppgifter gjordes det en stor revidering som antogs av kommunfullmäktige 2020-11-23 och beslutades i linje med förvaltningens svar på granskningen rekommendation. Det har däremot inte gjorts revideringar i den nya mandatperioden som då rekommenderas att göras vid varje ny mandatperiod. Revideringen innebär ett lägre beloppstak för krav om attestering av cheferna i verksamheterna.

I reglementet framgår att vissa verksamheter har möjlighet att undgå beloppsgränserna för enskilda fall. Dessa undantag behöver emellertid antas av nämnd, vilket enligt dialog förekommit ett flertal gånger. Enligt uppgifter beror det på att kostnaderna har ökat mycket sedan pandemin, många fakturor går därför idag över den, enligt reglementet, fastställda beloppsgränsen.

Det framgår att det är tre personer som har obegränsad attestbehörighet men där fakturor på över 1 miljon kronor går igenom fördubblad attestering. Avseende kontroll av attestanter är det endast två administratörer som registrerar attestanter utefter beslutad beloppsgräns. Vid attestering av nya arbetsområde tas det alltid fram ett nytt attestintyg som först går via administratörerna och sedan upp i nämnden är beslut.

Bedömning

Det framgår att kommunfullmäktige antagit ett nytt attestreglemente under 2020. Det framgår emellertid att det har förekommit undantag från beloppsgränsen (som antagits av nämnd) vid ett flertal tillfällen.

Vår bedömning blir därför att rekommendationen delvis åtgärdats.

Sammanfattning av åtgärdade rekommendationer

Rekommendation	Bedömning
Undersök möjligheten att genomföra kontroll av leverantör innan inköp över ett visst belopp från icke-ramavtal upphandlade leverantörer, istället för att kontrollerna genomförs först när faktura ankommer.	I huvudsak åtgärdad
Se över möjligheten att införa en rutin för regelbunden genomgång av leverantörsregistret i syfte att säkerställa att leverantörsregistret är fullständigt och innehåller korrekt angiven data. Information om leverantörer uppdateras också löpande varpå det är viktigt att löpande ha kontroll för att undvika framtida felregistreringar, med risk för förlorade pengar och merarbete i att reda ut fel, korrigera och förbättra arbetsrutiner och kvalitetskontroller.	I huvudsak åtgärdad
Se över möjligheten att införa en rutin för genomgång av förändringslogg i leverantörsregistret för att minimera risken för felaktiga ändringar av fast data.	Ej åtgärdad
Säkerställ att kommunen har ett uppdaterat attestreglemente som definierar erforderliga kriterier för kontroll och attest av kommunens ekonomiska transaktioner. Attestreglemente bör vara föremål för revidering och beslut minst en gång per mandatperiod för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.	Delvis åtgärdad

3

Revisionell bedömning

Revisionell bedömning

PwC har, på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Svenljunga kommun, genomfört en uppföljande granskning av den fördjupade granskningen för intern kontroll avseende hanteringen av leverantörsregister och leverantörsbetalningar (2020). Syftet har varit att bedöma om kommunstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av den bedömning och åtgärdsförslag som lämnats i genomförda granskningar.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen inte helt har avhjälpt de rekommendationer som lämnades vid granskningen 2020.

Rekommendationer

.Vi rekommenderar fortsatt kommunstyrelsen att:

- Se över möjligheten att införa en rutin för genomgång av förändringslogg i leverantörsregistret för att minimera risken för felaktiga ändringar av fast data.
- Systematiskt gå igenom attestreglementets aktualitet och tillse ändringar vid behov.

2025-03-25

Carl-Magnus Stenehav

Rebecka Äremann